

Állásfoglalás a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény (Bszt.) 48. § (1) bekezdés i) pontjában rögzített „helyi vállalkozás” fogalom értelmezésével kapcsolatban

A Társaság állásfoglalás iránti kérelemmel (**Beadvány**) fordult a Magyar Nemzeti Bankhoz (székhelye: 1013 Budapest, Krisztina krt. 55., telephelye: 1122 Budapest, Krisztina krt. 6.) (**MNB**) a befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény (**Bszt.**) 48. § (1) bekezdés i) pontjában rögzített „helyi vállalkozás” fogalom értelmezésével kapcsolatban.

I. TÉNYÁLLÁS

A Bszt. 48. § (1) bekezdés i) pontja alapján „[s]zakmai ügyfél a helyi vállalkozás, amely ia) a 6. § l) pontjában meghatározott pénzügyi eszköz vagy az arra vonatkozó – a 6. §-ban meghatározott – származtatott pénzügyi eszköz vonatkozásában azon személy, amely az üvegházhatású gázok közösségi kereskedelmi rendszerében és az erőfeszítés-megosztási határozat végrehajtásában történő részvételről szóló 2012. évi CCXVII. törvényben meghatározott kötelezettségének teljesítése érdekében vagy azzal összefüggésben kereskedik e pénzügyi eszközre, ib) a 6. § e)–g), valamint j) és k) pontjában meghatározott származtatott energiaügylet vonatkozásában azon személy, amely a Get., illetve a Vet. szerint földgáz- vagy villamosáram-kereskedést végez”.

II. JOGKÉRDÉS

A Bszt. 48. § (1) bekezdés i) pontja szerinti helyi vállalkozások esetében feltétel-e, hogy a vállalkozás Magyarországon székhellyel, telephellyel vagy esetleg fiókteleppel rendelkezzen ahhoz, hogy szakmai ügyfélnek minősüljön?

III. A TÁRSASÁG ÁLLÁSPONTJA

A Beadvány idézi a Bszt. 48. § (1) bekezdés i) pontjával kapcsolatban a törvény indokolását, mely szerint: „A 2014/65/EU irányelvnek megfelelően biztosítja olyan helyi vállalkozások szakmai ügyfélként való elismerését, amelyek az adott pénzügyi eszközök kereskedése tekintetében szakmai profiljuk okán professzionális ismeretekkel rendelkeznek.”

A Társaság hivatkozik továbbá a Bszt. Kommentár vonatkozó magyarázatára, amelynek alapján: „(...) Ezen személyek helyi vállalkozásoknak minősülnek a Bszt. értelmében. E speciális rendelkezés annak érdekében volt valószínűsíthetően szükséges, mert az érintett személyek az adott pénzügyi eszközökre (így kereskedési egységre vagy más néven kereskedési egységre, kvótára, továbbá energiaügyletre) annak érdekében kereskednek, hogy az egyébként más jogszabályokban meghatározott professzionális tevékenységvégzésre vonatkozó vagy az azzal összefüggő kötelezettségeiknek eleget tudjanak tenni. Tekintettel ezen pénzügyi eszközök speciális jellegére, s így arra, hogy vélelmezhetően ezen ügyfelek kellő ismerettel, tapasztalattal és jártassággal rendelkeznek a tevékenységvégzésükből kifolyólag e termékek piacáról és jellemzőiről, így szükségtelen esetükben fokozottabb befektetővédelmi előírásokat alkalmazni.”

A Beadvány szerint a Bszt. a „helyi” kitéltet nem definiálja, azzal kapcsolatosan sem a törvény indokolása, sem kommentárja nem nyújt iránymutatást. A Társaság álláspontja szerint amennyiben e

fogalom csak és kizárólag magyar vállalkozásokra lenne alkalmazandó, az indokolatlan megkülönböztetés lenne az ezeken a piacokon tevékenységet végző többi – nem magyar – vállalkozással szemben. Amennyiben egy magyar vállalkozás tekintetében a Bszt. 48. § (1) bekezdés ia) és ib) alpontok szerinti gazdasági tevékenységvégzés okán feltételezhető, hogy professzionális ismeretekkel rendelkezik, úgy ez a tény egy külföldi vállalkozás esetében is kijelenthető a Társaság véleménye szerint.

A Társaság előadta, hogy a tárgybeli fogalom Bszt.-be való átültetésére a pénzügyi eszközök piacairól, valamint a 2002/92/EK irányelv és a 2011/61/EU irányelv módosításáról szóló 2014. május 15-i 2014/65/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (**MiFID II**) szerinti „Locals” kifejezés alapján került sor, mely fogalmat a MiFID II szintén nem határoz meg.

A Társaság hivatkozik továbbá az ESMA jogelődje, a CESR¹ által a pénzügyi eszközök piacairól, a 85/611/EGK és a 93/6/EGK tanácsi irányelv és a 2000/12/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 93/22/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2004. április 21-ei 2004/39/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (**MiFID I**) szerinti ügyfél kategóriák vonatkozásában megfogalmazott véleményére², mely a „Locals” fogalom kapcsán a következőket tartalmazza: „*MiFID does not define, or refer to a definition of, »financial institution« (point (c)); neither does it define the term »locals« (point (h)). However, CESR understands that the term »locals« covers the sorts of entities – where they are subject to authorisation or regulation – described in MiFID Article 2(1)(I): »firms which provide investment services and/or perform investment activities consisting exclusively in dealing on own account on markets in financial futures or options or other derivatives and on cash markets for the sole purpose of hedging positions on derivatives markets or which deal for the accounts of other members of those markets or make prices for them and which are guaranteed by clearing members of the same markets, where responsibility for ensuring the performance of contracts entered into by such firms is assumed by clearing members of the same markets«*”.

A Társaság következtetése szerint a CESR is rögzítette, hogy a MiFID I nem definiálja a „Locals” fogalmát, ugyanakkor ezen kategóriába a MiFID I 2. cikk (1) bekezdés I) pontja³ szerinti vállalkozások tartoztak e szervezet értelmezése szerint.

Az idézett CESR értelmezésből is kitűnik a Beadvány szerint, hogy a „Locals” kategóriának nincsen köze az adott vállalkozás földrajzi elhelyezkedéséhez.

Mindezek alapján a Társaság véleménye szerint a Bszt. 48. § (1) bekezdés i) pont szerinti vállalkozások esetében nincsen relevanciája azok földrajzi elhelyezkedésének, így szakmai ügyfélnek tekinthetők mindazon vállalkozások – legyenek akár magyar vagy külföldi illetékességűek –, amelyek megfelelnek az ia) és ib) alpontok szerinti kritériumoknak.

¹ Committee Of European Securities Regulators

² CESR Technical Advice to the European Commission in the context of the MiFID Review – Client Categorisation: https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/2015/11/10_1040.pdf

³ „Azon vállalkozások, melyek olyan befektetési szolgáltatásokat nyújtanak és/vagy olyan befektetési tevékenységeket végeznek kizárólag származtatott piaci pozícióik fedezésére, amelyek kizárólag saját számlára végzett tőzsdéi határidős ügyletekből vagy opciós ügyletekből vagy más származtatott ügyletekből, vagy azonnali piaci tevékenységekből állnak, vagy amelyek az ilyen piacok más tagjai számláira kereskednek, vagy számukra árakat jegyeznek, és amelyeket ugyanezen piacok klíringtagjai garantálnak, ha az ilyen vállalkozások által megkötött szerződések teljesítésével kapcsolatos felelősséget ugyanezen piacok klíringtagjai vállalják.”

IV. AZ MNB ÁLLÁSPONTJA

Az MNB egyetért a Beadvány azon megállapításával, mely szerint a „helyi vállalkozás” fogalma kapcsán a Bszt. nem tartalmaz a „helyi” kitételekre vonatkozó kifejezett iránymutatást.

Az MNB megerősíti továbbá a Társaság azon következtetését, mely szerint a Bszt. 48. § (1) bekezdés i) pontja szerinti „helyi vállalkozás” fogalmának meghatározására a MiFID II – szakmai ügyfelek kategóriáit meghatározó – II. számú melléklet (**Melléklet**) I. (1) bekezdés h) pontja szerinti „Locals” kifejezés implementálása alapján került sor, mely fogalmat ezen uniós jogszabály – a Beadvány által is jelzetten – nem definiál. Az MNB egyértelműsíteni kívánja ezzel összefüggésben, hogy a Beadványban idézett CESR-vélemény a jogkérdés eldöntése szempontjából nem tekinthető kötelező érvényűnek, figyelemmel arra, hogy az uniós jog hiteles értelmezése az Európai Unió Bíróságának kizárólagos hatáskörébe tartozik.

Az MNB rögzíti ezzel összefüggésben, hogy a Bszt. kapcsolódó előírásait áttekintve nem vonható le olyan következtetés, hogy a „helyi” minőséghez a jogszabály kifejezett többletjelentést társítana, a „helyi” feltételnek való megfelelés a szakmai ügyfél kategóriához való tartozás vizsgálendő kritériuma lenne. Az MNB erre vonatkozó elvárást a MiFID II rendelkezései kapcsán sem azonosított a „Locals” fogalmat illetően.

A Melléklet I. pont (1) bekezdése szerint szakmai ügyfeleknek minősülnek „[a]zon szervezetek, amelyeknek a pénzügyi piacokon való működéséhez engedély kell, vagy amelyek működését szabályozzák. Az alábbi felsorolást úgy kell értelmezni, hogy az kiterjed az összes, az említett szervezetek jellemző tevékenységeit végző engedélyezett szervezetre: valamely irányelv alapján valamely tagállam által engedélyezett szervezetek, valamely tagállam által irányelvev hivatkozás nélkül engedélyezett vagy szabályozott szervezetek, valamint a harmadik ország által engedélyezett vagy szabályozott szervezetek:

- a) hitelintézetek;
- b) befektetési vállalkozások;
- c) más engedélyezett vagy szabályozott pénzügyi intézmények;
- d) biztosítóintézetek;
- e) kollektív befektetési rendszerek és az ilyen rendszerek alapkezelő társaságai;
- f) nyugdíjalapok és az ilyen alapok alapkezelő társaságai;
- g) árucikkal és árualapú származtatott ügyletekkel foglalkozók;
- h) helyi vállalkozások (...)

A MiFID II a Melléklet 1. pontjában az egyes pénzügyi tevékenységet ellátó intézmények felsorolásán túl a h) pontban tehát létrehoz egy olyan általános kategóriát, mely esetében nem határozza meg a konkrét, ellátott tevékenységet, ugyanakkor a Melléklet 1. pont első bekezdése alapján e körbe is olyan vállalkozások tartoznak, akik egy adott tagállam engedélyéhez kötött tevékenységet végeznek.

A Bszt. szabályozása szerint a magyar jogalkotó az üvegházhatású gázok közösségi kereskedelmi rendszerében és az erőfeszítés-megosztási határozat végrehajtásában történő részvételről szóló 2012. évi CCXVII. törvény (**Ühg.tv.**) szerinti üvegházhatású gáz kibocsátók és kibocsátási egység kereskedők, továbbá a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény (**Get.**), illetve a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény (**Vet.**) szerinti földgáz- vagy villamosáram-kereskedőket tartja olyan kompetenciával rendelkező feleknek, melyek esetében a szakmai ügyfél státuszhoz szükséges magas fokú szakmai professzionalitás, illetőleg megfelelő szintű pénzügyi ismeret feltételezhető.

Az Ühg.tv. 3. § (1)-(2) bekezdései szerint: „(1) Az 1. melléklet I–XXI. pontjában meghatározott tevékenység – ideértve a próbaüzemet is – kizárólag a klímavédelemért felelős hatóság (a továbbiakban: hatóság) által kiadott véglegessé vált kibocsátási engedély alapján folytatható.
(2) A kibocsátási engedély iránti kérelem tartalmi elemeit a Kormány az e törvény végrehajtására kiadott rendeletében⁴ határozza meg.”

A Get. 28. § (3) bekezdése kimondja, hogy: „Földgáz-kereskedelemre vonatkozó működési engedélyt kaphat

a) az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló törvény szerinti egyéni cég, Ptk. szerinti gazdasági társaság, a külföldi székhelyű vállalkozások magyarországi fióktelepeiről és kereskedelmi képviseleteiről szóló törvény szerinti fióktelep, a szövetkezet, az európai részvénytársaság, továbbá

b) az Európai Unió tagállamának vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes valamely más államnak állampolgára, aki ezen országok egyikében földgázkereskedelmi tevékenységet folytat, vagy az ezen államokban jogszerűen nyilvántartásba vett vállalkozás, amely ezen országok egyikében földgázkereskedelmi tevékenységet folytat, ha megfelel az e törvény végrehajtására kiadott kormányrendeletben foglalt feltételeknek, a feltételek fennállását hitelt érdemlően igazolja, valamint Magyarországon történő elérhetőségét a 63. § (1) bekezdése szerint folyamatosan biztosítja. Az elérhetőség kézbesítési megbízott útján is biztosítható.”

A Vet. 88. § (1) bekezdése alapján: „Villamosenergia-kereskedelemre vonatkozó működési engedélyt kaphat

a) az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló törvény szerinti egyéni cég, Ptk. szerinti gazdasági társaság, a külföldi székhelyű vállalkozások magyarországi fióktelepeiről és kereskedelmi képviseleteiről szóló törvény szerinti fióktelep, a szövetkezet, az európai részvénytársaság, továbbá

b) az Európai Unió tagállamának vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes valamely más államnak állampolgára, aki ezen államok valamelyikében villamosenergia-kereskedelmi tevékenységet folytat, vagy ezen államokban jogszerűen nyilvántartásba vett vállalkozás, amely ezen államok valamelyikében villamosenergia-kereskedelmi tevékenységet folytat, abban az esetben, ha megfelel a Vhr.-ben foglalt feltételeknek, a feltételek fennállását hitelt érdemlően igazolja, valamint Magyarországon történő elérhetőségét legalább kézbesítési megbízott útján folyamatosan biztosítja.”

Az MNB álláspontja szerint tehát minden olyan személy helyi vállalkozásnak tekintendő, aki az Ühg.tv., illetőleg a Vet. és Get. szerinti – a Bszt. 48. § (1) bekezdés ia) és ib) alpontjában meghatározott – tevékenységet végez és a kijelölt hatóság – fenti rendelkezések szerint – kiadott engedélyvel rendelkezik.

Az előbbiek okán az MNB egyetért a Társaság által kifejtett azon állásponttal, mely szerint a Bszt. 48. § (1) bekezdés i) pontja által meghatározott speciális szakmai ügyfél kategória esetében nincs jelentősége a tevékenységvégző földrajzi elhelyezkedésének.

Felhívom szíves figyelmét arra, hogy az MNB a véleményét kizárólag a Beadványban rendelkezésre bocsátott információk alapján alakította ki, így az abban foglalt egyedi jogértelmezés csak az abban előadott tényállásra vonatkozik. Az MNB véleménye nem tekinthető kötelező erejű állásfoglalásnak, a

⁴ Az üvegházhatású gázok közösségi kereskedelmi rendszerében és az erőfeszítés-megosztási határozat végrehajtásában való részvételről szóló 2012. évi CCXVII. törvény végrehajtásának egyes szabályairól szóló 410/2012. (XII. 28.) Korm. rendelet

benne foglaltaknak más hatóságra, illetve a bíróságra nézve nincs kötelező tartalma. Jelen állásfoglalás kizárólag tájékoztatás céljából készült, a benne foglaltak egyéb célok (pl. marketing) érdekében, továbbá harmadik személyekkel szemben nem használhatóak fel, illetve jogvita eldöntésére nem alkalmazhatóak.

Budapest, 2024. szeptember 30.